

אוריית ששון יהודי חלב בקובה (Kobe), יפן

אוריית ששון, עורכת-דין וציירת, מתעניינת בחרבות עמים, מה שהוביל אותה ללימודי שפות, לימודים באיטליה, טיולים מחקריים ולימודי ארכיטקטורה בסנטוויץ. התעניינותה ביהדות חלב נובעת, בין השאר, בשל היותה בת לאב יוצא הקהילה.

סקירתה אודות יהודי חלב יפן נעשתה במסגרת מפעל המלטת לסטודנטים של המרכז למורשת ארץ.

English version: page 56

מבוא

בזרתו האדיבה של מר **עזרא קצין** מ"מרכז מורשת ארץ", שהפנה אותי אל ד"ר קומיקו יאאימה מיפן, הצלחתי לאתר, לשמחתי, חלק מבני הקהילה החלבית שהתגוררו בעבר בקובה שביפן: ג'ז (יוסף) **ג'מאל**, מירושלים, **דוד משה**, ראש ארגון: "ידידי אוהל שלמה" בארה"ב, **ואבנר ששון**, גם הוא מירושלים. משפחותיהם של אלה נמנו על המייסדים של הקהילה החלבית בקובה.

כבת לאב יוצא העיר הסורית המיוחדת **חלב**, התעניינתי בגורלם של בני עדתי במקום שנראה זר, שונה ואף מסתורי. בנוסף, כתב למשפחת **ששון** הייתה מטרתי להתחקות אחר מסעו של רחמו **ששון**, שנחשב לדמות הבולטת ביותר בקהילה החלבית בעיר קובה (בסופו של דבר לא הצלחתי למצוא את קירבתנו המשפחתית). משפע

יהודי חלב והתמקדותם בקובה
הקהילה היהודית בקובה נוסדה כבר ב-1905 על-ידי קבוצת חיילים מצבא רוסיה, שהשתתפו במלחמת יפן-רוסיה. אך עיקר פעילותה כקהילה מרכזית ליהודים החל בשנות ה-30 של המאה ה-20. באותו זמן חיו בה בעיקר יהודים מרוסיה, גרמניה והמזרח-התיכון. הקהילה הורכבה מרוב ספרדי,

יתרונות אלה משכו אליה תושבים זרים במשך השנים, וביניהם גם היהודים מחלב. יחד עם זאת נאלצו ההגרים לקובה לשאת בחסרונות העיר: מפאת מיקומה של קובה באי ההררי והגעשי, חונשו (הגדול באיי יפן), רעידות אדמה פוקדות אותה תכופות. רעידת-האדמה המשמעותית ביותר, מבחינתנו, ארעה ב-1995, ותוצאותיה יסופרו בהמשך.

קובה- מיזע כללי
השם "קובה" ("Kobe") משמעותו ביפנית: "ידלתו של האל". ואכן, ניתן לראות בקובה שער, שדרכו מתנקזים אל יפן לאומים שונים ממקומות רבים: קובה היא אחת מערי הנמל המרכזיות של יפן, ואחת הראשונות שנפתחו לסחר עם המערב ב-1868. זוהי עיר מסחר ותעשייה, המשמשת גם כמרכז העולמי למסחר בפנינים.